

Fremsat den 21. februar 2024 af Kristian Bøgsted (DD), Jens Henrik Thulesen Dahl (DD), Dennis Flydtkjær (DD), Susie Jessen (DD), Peter Skaarup (DD) og Inger Støjberg (DD)

Forslag til folketingsbeslutning

om at udarbejde en national handlingsplan med henblik på at regulere den danske bestand af sæler

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af 2024 at udarbejde en national handlingsplan, der sikrer yderligere regulering af sælbestanden i de danske farvande med henblik på at forbedre det danske vandmiljø og arbejdet for det danske fiskerierhverv.

Bemærkninger til forslaget

Med sin lange kystlinje og sine rige farvande har Danmark i århundreder været hjemsted for et rigt havfauna og et robust og traditionsrigt fiskerierhverv. Det danske fiskeri har dybe rødder i landets historie og udgør en vigtig del af Danmarks kulturelle og økonomiske arv.

Men det stigende antal sæler i danske farvande udgør en betydelig udfordring for fiskebestandene og det danske fiskeri (»Kortlægning af sælskader i dansk fiskeri«, DTU Aqua, 2015).

Bestanden af sæler har negativ påvirkning på dansk fiskeri

Bestanden af gråsæler er steget voldsomt igennem de seneste årtier. Fra at være på blot 2.000 individer i 1970 er bestanden i Østersøen og den Botniske Bugt sidenhen vokset til at være mellem 40.000 og 50.000 i 2022 (»Sæler i søgeren«, DTU Aqua, 2022). Yderligere anslås det, at der i 2022 var omkring 8.500 spættede sæler i danske farvande, jf. Miljøstyrelsens side om »Havpattedyr – Sæler og marsvin«. Dette tal er dog ikke korrigeret for sæler, der befandt sig i vandet under tællingerne, og er derfor et minimumsantal.

Sæler spiser fisk. I Østersøen er det hovedsagelig torskebestanden, der er mærket af den voksende bestand af sæler. Dette er, både fordi flere sæler medfører, at flere torske bliver spist, men også fordi sælen bærer på snyltende orme, som inficerer torsken (»Eksperter: Sæl og skarv har stor påvirkning på fiskebestande«, skaansomtkystfiskeri.dk, den 24. juni 2022). Disse orme kan også inficere mennesker, hvis de spiser den smittede fisk. I 2022 var der ét tilfælde af en dansk borger, der blev smittet med sælorm (»Sælens parasitter volder bekymring: Første dansker er blevet smittet med »sælorm««, videnskab.dk, den 19. august 2022).

Ifølge en kortlægning af sælskader i dansk fiskeri har det stigende antal sæler stor betydning for det kystnære fiskeri i dele af de danske farvande, bl.a. Østsjælland (inklusive Møn), den nordlige del af Storebælt, Norddjursland og Vestkysten mellem Horns Rev og Agger. Hertil kommer problemer i den centrale del af Nordsøen, hvor gråsæler periodisk påfører garnfiskeriet væsentlige problemer (jf. rapporten fra DTU Aqua fra 2015 som omtalt ovenfor).

EU's habitatdirektiv

Både den spættede sæl og gråsælen er omfattet af EU's habitatdirektiv, bilag 2 (Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om beskyttelse af naturlige levesteder samt flora og fauna). Begge arter står også på direktivets bilag 5, hvilket betyder, at der, såfremt de gøres til genstand for jagt eller anden udnyttelse, kræves forvaltningsregler. Sådanne forvaltningsregler findes allerede i Danmark. For Vadehavet gælder en trilateral aftale under Bonnkonventionen, som totalt forbyder jagt på sæler i området uden mulighed for dispensation. Begge arter er også under Helsingforskonventionen, der regulerer jagt i Østersøen (»Forvaltningsplan for sæler 2020«, Miljøstyrelsen, 2020). Det er muligt at regulere bestanden af sæler i nogle farvande, hvis de skaber konflikter med erhvervsinteresser i området. Regulering kræver altid en tilladelse fra Naturstyrelsen (jf. Miljøstyrelsens side »Skadevoldende vildt – forebyggelse og regulering«).

Der mangler stadig regulering

Sælen har ret til at eksistere i dens gældende økosystemer. Problemet opstår, når sælens store overbestand udgør et problem for fiskebestandene og de danske fiskere. Sælens påvirkning kan mærkes hos de danske fiskere, som i mange omgange har forsøgt at gøre opmærksom på deres problemer med arten (»Debat: Danmarks Fiskeriforening: Alle skal bidrage til at styrke havmiljøet – også fiskerne«, Altinget Miljø, den 25. september 2023).

Både forslagsstillerne og erhvervet efterspørger en national handlingsplan, der sætter klare rammer for, hvordan sælen reguleres til en bæredygtig bestand, som ikke er i konflikt med dens økosystem og det danske fiskeri. Det er i dag muligt for enkeltpersoner med jagttegn at ansøge Miljøstyrelsen om at regulere sælen i et givent antal og område. Dog opleves det, at denne »enkeltmandsregulering« ikke er effektiv nok til at følge med bestandens fremgang (»Fiskerne: At skyde et par sæler er ikke nok«, www.dr.dk, den 7. marts 2014).

Derfor mener forslagsstillerne, at regeringen skal udarbejde en national handlingsplan, hvor sælen reguleres til en bestand, som ikke konflikter med sælens eget økosystem og det danske fiskerierhverv.

Skriftlig fremsættelse

Kristian Bøgsted (DD):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om at udarbejde en national handlingsplan med henblik på at regulere den danske bestand af sæler.

(Beslutningsforslag nr. B 117)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.